

# BIJNA VIJFTIEN JAAR PASSERELLE

Van ploeteren en zoeken over erkenning krijgen tot een referentie zijn

**“Waar veel organisaties niet in slagen, dat doet Passerelle gewoon, met een soort vanzelfsprekendheid.”**

In 2020 bestaat Passerelle formeel vijftien jaar. In de beginperiode viel Passerelle met haar eigenzinnige keuze voor hedendaagse dans met amateurs overal tussen. Het was zoeken en ploeteren, maar, het mag gezegd, vandaag is Passerelle een referentie. Liesbeth Malfait was de eerste voorzitter van de raad van bestuur. Fie Velghe vervoegde in 2019 de algemene vergadering, maar ook zij volgt Passerelle al lang. Twee perspectieven, één constante: een geloof in wat Passerelle doet.

## FIE VELGHE, ALGEMENE VERGADERING

Fie en Passerelle gaan al terug tot haar middelbare-schooltijd. Ze volgde les in het Lyceum OLV Vlaanderen, waar Pol Coussemont een schoolproject begeleidde. Ze hield er geen liefde voor het podium aan over, maar des te meer goede herinneringen. Ze is nu 35, maar is Passerelle telkens weer blijven tegenkomen. Sinds 2019 is ze ondanks haar drukke agenda in de algemene vergadering gestapt.

“Ik heb Pol Coussemont leren kennen in OLV Vlaanderen. Hij begeleidde een schoolproject in het kader van Anno’02. Op het podium staan was niet aan mij besteed, maar Pol gaf mij de kans om achter de schermen mee te werken. Ik mocht mee nadenken over de aanpak en de productie helpen vormgeven. Die ervaring is mij altijd bijgebleven.”

“Jaren later heb ik opnieuw de impact van zo’n project van Passerelle mogen meemaken. Ik ben in mijn vrije tijd voogd van niet-begeleide minderjarige jongeren. Dit zijn vluchtelingen die in België zijn beland zonder hun ouders. Een van de jongens die ik begeleid, heeft op school aan een OKAN-project van Passerelle deelgenomen. En daar zie je dan weer die impact. Actief in een

project meewerken en letterlijk een podium krijgen, dat doet heel veel voor de eigenwaarde van jongeren.”

**“Letterlijk een podium krijgen, dat doet heel veel voor de eigenwaarde van jongeren.”**

“Begin 2019 ben ik Passerelle weer tegengekomen, nu voor mijn nieuwe job. Ik ben coördinator van de West-Vlaamse antennes van Refu Interim. Wij zijn een soort interimbureau voor vrijwilligers. Wij brengen nieuwkomers in contact met organisaties, vooral uit de cultuursector. De vrijwilligers kunnen er aan de slag tijdens bijvoorbeeld festivals. De organisaties krijgen zo mensen voor en achter het podium die ze anders moeilijk bereiken, terwijl de vrijwilligers op een actieve manier met de stad kennismaken en nieuwe mensen ontmoeten. Tijdens mijn ronde langs de culturele actoren in West-Vlaanderen ben ik weer bij Passerelle terechtgekomen.”

“Pol heeft me toen gevraagd om in de algemene vergadering te stappen. Ik ben met heel veel dingen bezig, maar dit neem ik er graag bij. Mijn loopbaan heeft op de een of andere manier altijd rond mensen met een

migratieachtergrond gedraaid en hoe je die een hefboom kan geven. De verzuiming die we vaak bij culturele actoren horen dat ze die doelgroep niet kunnen bereiken, die gaat voor Passerelle niet op. Passerelle gaat ter plaatse, naar waar die jongeren zijn. Waar veel organisaties niet in slagen, dat doen zij gewoon, met een soort vanzelfsprekendheid. Passerelle heeft niet op een bepaald moment bewust beslist om acties te doen voor kwetsbare jongeren. Dat is organisch gegroeid, door op locatie te werken, te kijken wat daar gebeurt en daarop in te spelen. Zo bereiken ze mensen die anders totaal niet met hedendaagse dans bezig zouden zijn en geven ze hen een hefboom om uit te groeien tot sterke persoonlijkheden.”



## LIESBETH MALFAIT, RAAD VAN BESTUUR

De mappen met verslagen en dossiers worden bogenhaald. En met de mappen ook de herinneringen. Liesbeth Malfait werd bijna vijftien jaar geleden de eerste voorzitter van Passerelle en is vandaag nog altijd een geëngageerd bestuurder. Het traject was niet altijd eenvoudig of rechtlijnig, maar het geloof in Passerelle blijft na vijftien jaar pal overeind staan.

We hoeven de kip of ei-vraag niet uit te klaren: Liesbeth Malfait werd in 2005 bestuurder bij Passerelle, niet omwille van haar liefde voor dans maar omdat haar dochter danste. De passie voor dans is er ondertussen wel: “Je komt vanuit de raad van bestuur in contact met zoveel getalenteerde choreografen en dansers, dat je automatisch interesse krijgt voor het ruimere veld van hedendaagse dans. Pol Coussemont gaf met Passerelle beginnende choreografen als Sidi Larbi Cherkaoui en Lisbeth Gruwez de kans om een eigen creatie te maken. Fantastische projecten waren dat, zeker als je ziet waar die jonge choreografen vandaag staan. Pol heeft altijd oog gehad voor beloftevolle mensen en durfde ze vertrouwen geven. Wij geloofden met de raad van bestuur in het ‘oog’ van Pol en zijn er samen voor gegaan, ook al week het af van de reguliere danswerking.”

“Maar een mooi project hebben is niet genoeg. Als we voluit wilden focussen op danseducatie, op het laten samenwerken van jonge professionals en amateur-dansers op een artistieke manier, dan moesten we het ‘project’ Passerelle een duurzame structuur geven. Willy Malysse heeft in dat proces een belangrijke rol gespeeld. Hij was zowat onze culturele mentor en heeft het eerste erkenningsdossier helpen schrijven.”



**“Het is niet altijd makkelijk, maar je gaat er samen voor omdat het verhaal gewoon klopt.”**

Dat eerste dossier wordt er bijgehaald. Na al die jaren blijft het indruk maken: “Dat zat echt goed in elkaar, al was het een gevecht om die structurele erkenning vast te krijgen. We pasten niet in het kunstendecreet, noch bij dans, noch bij kunsteducatie. Kunsten, dat was voor professionelen. Het is maar toen we de kans kregen om onze werking persoonlijk in Brussel toe te lichten, dat ze onder de indruk waren van de impact van onze werking.”

“Het is vier, vijf jaar ploeteren geweest tot we in 2009 eindelijk structureel werden erkend, als cultuureducatieve vereniging in het departement Jeugd. Maar ook daarna was het niet ineens makkelijk. Je moet jezelf en de sector bewijzen dat je die erkenning waard bent. En als piepjonge organisatie heb je sowieso tijd nodig om je eigen identiteit en profiel te vinden. Tien jaar later hebben we onze plek gevonden en zijn we uitgegroeid tot een referentie.”

“Onze participatieve werking is een good practice. De aanpak van Passerelle blijkt heel goed te matchen met maatschappelijk kwetsbare jongeren. De eerste keer dat we dat effect echt zagen, was in een OKAN-project in Kortrijk. Ook dat was ploeteren en zoeken in het begin, maar Pol en zijn team hebben volgehouden en stap voor stap expertise opgebouwd. We zijn nu in heel Vlaanderen actief in OKAN-projecten. We willen die werking ook verduurzamen. We hebben altijd gezegd dat we geen passant willen zijn. We willen niet zomaar ergens landen, een projectje doen en weer weggaan.”

“Het zou trouwens naïef zijn om te denken dat je met één project een verschil kan maken. Drempels voor maatschappelijk kwetsbare jongeren blijven hoog. Je moet naar hen toe gaan, een vertrouwensomgeving creëren en hen in hun tempo laten groeien. In Roubaix heeft dit in 2017 geleid tot de oprichting van het sociaal-artistieke gezelschap Miroir D’Eux. Samen met Ecole Michelet, Le Gymnase en de buurt bouwen we daar een vrijetijdswerking rond hedendaagse dans uit.”

“We blijven dus niet stilstaan. Ook dat is de verdienste van Pol: altijd nieuwe paden verkennen. Zo hebben we sinds begin 2018 een uitvalsbasis in Limburg. Judith Clijsters trekt de werking daar, met een andere aanpak weliswaar dan Pol, maar vanuit dezelfde waarden: betrokken zijn, impact willen creëren, de jongeren au sérieux nemen als artiesten. Het is fijn om te zien hoe diezelfde waarden van waaruit we vijftien jaar geleden in Kortrijk zijn gestart ook elders in Vlaanderen en over de grenzen effect hebben.”

“Uitdagingen zijn er nog genoeg: de werking in Limburg verder verankeren en het concept van Miroir D’Eux in Vlaanderen ‘vertalen’. In Kortrijk hebben we er nog een uitdaging bij met de Tactoren, waarvan het beheer sinds kort in onze handen is samen met kunstencentrum BUDA. Dit betekent niet alleen plots vijf dansstudio’s, maar vooral kansen op kruisbestuiving tussen onze jongeren en de kunstenaars van BUDA.”

Er komen dus ongetwijfeld nog een paar dikke mappen bij: “Ik blijf me graag voor Passerelle inzetten. Pol heeft de raad van bestuur altijd als een compagnon de route gezien, niet als een controleorgaan. Het is niet altijd makkelijk, maar je gaat er samen voor omdat het verhaal klopt. Ondertussen nemen ook mijn kleinkinderen deel aan de workshops van Passerelle, ook al wonen ze in Gent. Ze komen graag omdat ze zelf dingen mogen aanbrengen. Ik ben zelf nog iedere keer verrast als ik zie wat ze op het einde van zo’n workshop presenteren. Het blijft ongelooflijk hoeveel de Passerelle-coaches uit die kinderen halen.”